

meg legvalószínűbben a nagy afélium anomáliákat.

A 152 üstökös közül kb. 49 került a bolygórendszerbe és vált láthatóvá, feltehetően két különböző csillagközelítés eredményeként. Az egyik egy közönséges csillag gyors elhaladása, a másik egy barna törpe lassú látogatása volt. Néhány üstökös más, meg nem határozott csillag áthaladásának a hatása lehet, de a megmaradt 103 objektum zöme a Galaxis síkjára merőleges árapályerő hatása. Ezt a hatást nagyon jól jelzi a pólusok közelében és az egyenlítő menti sávban található kevés aféliumpont.

Úgy tűnik, ezzel sikerült megmagyarázni a hosszúperiódusú üstökösök afélium-eloszlását. Érdekes, hogy ez ugyanakkor jelentkezett, amikor felismertük és megértettük a rövidperiódusú üstökösök különböző eredetét.

ARMAND H. DELSEMME

Sky & Tel. 1989. márc.—ford. Zal

Fókusznyújtási tapasztalatok

Nem vagyok egyedül azzal a véleményvel, hogy ha növelni akarjuk a távcső nagyítását, akkor nem 6 vagy 4 mm-es okulárt kell használni, hanem Barlow-nyújtást, hosszabb fókuszú, 10—16 mm-es okulárral. Előnye a megmaradó nagyobb látómező és a jobb képkontraszt. Az okulárt sem kell ilyenkor a pupillába "belelyomni", ezért hidegben nem párasodik olyan könnyen a szem párájától.

Épp ezért Barlow-lencsék gyűjtésébe fogtam, annak kiderítésére, hogy melyik a legjobb képalkotású. Hét ilyen nyújtótágot szereztem be: 1. foto telekonverter kétszerező (Mikador), 2. Zeiss 1,6-szorozó, 3. Zeiss kétszerező, 4. MOM 1,5-szörös (kétszer homorú MC-réteges katonai elem), 5. MOM 1,7-szerező (sík-homorú, MC-s), 6. egy francia zoom-objektív belső negatív tagja (3-szorozó), 7. Zeiss 1,3-szorozó. A legjobb képalkotás szerinti rangsor: 4, 5, 3, 6, 1, 7, 2. A legjobb

három bírta a 6 mm-es okulárt és azt is, ha egymásba csavarva halmozottan nyújtottam velük a fókuszot.

Észrevettem, hogy a T-réteg vastagságának és színének is köze van a kontraszthoz. A Zeiss 1,6-szorozón és 1,3-szorozón alig látható a bevonat, színe kékes. A konverter bevonata sötétebb kék, a francia zoom-tag már barnáslilás, a Zeiss-kétszerező kékeslila, a két hazai sötétbordó árnyalatú. (A Zeiss-objektíveknél is feltűnt, hogy minél bíborabb és vastagabb a bevonat, annál kontrasztosabb a kép. Ilyen csúcs optika a 63/840-es is.)

Láthattuk, hogy a magyar gyártmányú, tehát MOM-lencsék jobbak, mint a márkásabbak. Vajon miért nem váltják ki hivatalosan is az importot hazai termékekkel?

Végül egy félreértést is szeretnék tisztázni. A legújabban gyártott Zeiss csillagászati Barlow-lencsékre nem azt írják fel, hogy hányszoros nyújtást adnak, hanem annak reciprokát. Tehát az a lencse, amelyen a 0,63x felirat díszel, valójában 1,6-szoros nyújtást ad, a 0,5x pedig 2-szerest. A régebben gyártott menetes Barlow felirata 1,3-szoros nyújtást ígér.

ISKUM JÓZSEF

Április 28.: Uránia-éjszaka

Április 28-án ismét egész éjszaka nyitva tart az Uránia. Az esti égen a Hold és a Jupiter, hajnalban az Austin-üstökös megfigyelését tervezzük. Számos előadás hangzik majd el az üstökösökről és űrkutatási újdonságokról, továbbá csillagászati videoprogramokat is bemutattunk.

Uránia